

Motion till riksdagen

1986/87:N133

Lars Werner m. fl. (vpk)

Forskning (prop. 1986/87:80)

Enligt proposition 1986/87:80, bil. 10 om forskning – teknologi – industri föreslår industriministern ökade anslag till styrelsen för teknisk utveckling (STU). Vpk ställer sig tveksamt till denna satsning och föreslår i stället oförändrade anslag i kronor räknat, dvs. 655 milj. kr. i stället för föreslagna 727 milj. kr. Skälen till detta är följande:

En stor del av EUREKA-projektpengarna (exempelvis Prometheusprojektet) går till den europeiska bilindustrin för att ytterligare asfaltera och avskoga Europa. Vpk anser det inte motiverat att satsa stora resurser på att utveckla den europeiska bilismen utan dessa resurser bör satsas på miljövänligare kommunikationer, typ järnvägar och sjöfart. STU:s och regeringens förslag till fortsatt satsning på NMP (Nationella Micro Electronicprogrammet) går inte att försvara. En mycket stor del av NMP-pengarna går till Ericsson och televerket, som givetvis bör ha råd att driva sina projekt själva utan skattesubventioner. En snabb avveckling (ett år) av NMP-programmet är därför motiverad.

STU:s kollektivforskningsinstitut bedriver teknisk utvecklingsverksamhet som blir alltmer hemlighetsfull, och det finns exempel på forskningsinstitut som vill hemlighålla viktiga forskningsresultat även för svenska riksdagsledamöter (se STFI-kontakt, februari 1987). Den nuvarande trenden mot hemlighetsmakeri på kollektivforskningsinstitutet bör motivera att STU generellt sett sänker sin andel i dessa institut till 25 %. De stora företagen har numera själva sådana resurser att de inte längre behöver kollektivforskningsinstitutet (t. ex. Stora, SCA, se Svensk Papperstidning nr 1/87), och då är frågan hur STU:s roll skall se ut i sådana kollektivforskningsinstitut framöver.

Ett område som bör lyftas fram mer är miljömätteknik. Gränsvärdena för miljöutsläpp sätts ofta inte av hälsoskäl utan utifrån befintlig teknik som kan kontrollera och mäta utsläppen. Industrin utvecklar sällan sådan teknik eftersom den knappast har intresse av att bli noggrannare kontrollerad. STU har här ett stort ansvar. STU:s satsningar på miljöteknik bör därför utökas från 10 till 15 milj. kr./år. Ökningen på 5 milj. kr. bör gå till miljöteknik. STU:s roll som tekniskt forskningsråd bör förstärkas mer än vad som framgår av propositionen, till 50 milj. kr. i stället för föreslagna 25 milj. kr. till STUF, och inbegripa utrustningsanslag.

Några bra bitar i STU:s program är bl. a. vissa långsiktiga forskningsprogram inom systemteknikområdet som ett ramprogram för bildbehandling samt satsningen på människa/maskinområdet. Även satsningarna på regler-teknik är välmotiverade. STU bör däremot inte satsa skattepengar på kraft-

elektronik då kraftindustrin och ASEA bör klara det utan STU-bidrag.

Mot. 1986/87
N133

När det gäller administrationen av STU:s resurser bör man utreda möjligheter att decentralisera vissa beslut till högskoleregionerna och även till högskolorna själva. Vidare bör man bredda styrelsen för STUF till att omfatta en mer tvärvetenskaplig kompetens än vad som nu är fallet. Det bör också sättas en gräns vid sex år för ledamöters deltagande i STUF:s styrelse.

Det nationella informationsteknologiprogrammet får inte bli kejsarens nya kläder på samma sätt som NMP blev. Den bit av programmet som syftar till industriell utveckling bör reduceras, då sådan verksamhet bör kunna klaras av den svenska industrin och övriga näringslivet utan STU-bidrag. Övriga delar av informationsteknologiprogrammet behöver preciseras bättre innan garantier ges för mer än första årets verksamhet.

Det finns inte här möjlighet att fullständigt precisera de omfördelningar av anslagen som behövs för att STU:s verksamhet skall anpassas till vårt förslag till ambitionsnivå. STU bör därför få i uppdrag att utifrån ovannämnda riktlinjer utarbeta ett precist förslag till inriktning som utgår från oförändrade anslag i kronor räknat.

Hemställan

Med hänvisning till det i motionen anförda föreslås

1. att riksdagen beslutar att till Styrelsen för teknisk utveckling för budgetåret 1987/88 anslå 655 000 000 kr..
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anføres om STU:s verksamhet och inriktning på arbetet.
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att STU för åren 1988/89 och 1989/90 ges samma reala resurser som för 1987/88.

Stockholm den 11 mars 1987

Lars Werner (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Jörn Svensson (vpk)

Nils Berndtson (vpk)

Inga Lantz (vpk)